

॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ इति शांतिपर्वणिराजधर्मानुशासनपर्वणिर्नैलकंठीयेभारतभाष्ये चतुश्चत्वारिंशत्तमोऽध्यायः ॥ ४४ ॥ ॥ ५५ ॥ प्राप्येति ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥
 नकुलाय वरार्हाय कर्शिताय महावने ॥ ददौ प्रीतो महाराजधर्मपुत्रो युधिष्ठिरः ॥ ११ ॥ दुर्मुखस्य च वेदमाग्यं श्रीमत्कनकभूषणं ॥ पूर्णपद्मदलाक्षीणां स्त्रीणां शय
 नसंकुलं ॥ १२ ॥ प्रददौ सहदेवाय संततं प्रियकारिणे ॥ मुमुदे तच्च लब्ध्वासौ कैलासं धनदो यथा ॥ १३ ॥ युयुत्सुर्विदुरश्चैव संजयश्च विशांपते ॥ सुधर्मा चैव धौम्यश्च
 यथा स्वान् जग्मुरालयान् ॥ १४ ॥ सहसा त्यक्त्वा शौरिरर्जुनस्य निवेशनं ॥ विवेश पुरुषव्याघ्रो व्याघ्रगिरिगुहामिव ॥ १५ ॥ तत्र भक्ष्यान्नपानैस्ते मुदिताः सुसु
 खोपिताः ॥ सुखप्रबुद्धा राजानमुपतस्थुर्युधिष्ठिरं ॥ १६ ॥ इति श्रीमहाभारतेशांतिपर्वणिराजधर्मगृहविभागे चतुश्चत्वारिंशत्तमोऽध्यायः ॥ ४४ ॥ ॥ ५५ ॥
 जनमेजय उवाच ॥ प्राप्य राज्यं महाबाहुर्धर्मपुत्रो युधिष्ठिरः ॥ यदन्यदकरो द्विप्रतन्मे वक्तुमिहार्हसि ॥ १ ॥ भगवान्वात्सल्ये केशस्रैर्लोक्यस्य परो गुरुः ॥ ऋषेयदकरो
 हीरस्तच्च व्याख्यातुमर्हसि ॥ २ ॥ वैशंपायन उवाच ॥ शृणु तत्त्वेन राजेंद्र कीर्त्यमानं मया नय ॥ वासुदेवं पुरस्कृत्य यदकुर्वत पांडवाः ॥ ३ ॥ प्राप्य राज्यं महाराज
 कुंतीपुत्रो युधिष्ठिरः ॥ चातुर्वर्ण्यं यथा योग्यं स्वे स्वे स्थाने न्यवेशयत् ॥ ४ ॥ ब्राह्मणानां सहस्रं च स्नातकानां महात्मनां ॥ सहस्रं निष्क्रमे कैकंदापयामास पांडवः ॥
 ५ ॥ तथानुजीविनो भृत्यान् संश्रितान् तिथीनपि ॥ कामैः संतर्पयामास रूपणां स्तर्ककानपि ॥ ६ ॥ पुरोहिताय धौम्याय प्रादादयुतशः सगाः ॥ धनं सुवर्णं रजतं
 वासांसि विविधान्यपि ॥ ७ ॥ कृपाय च महाराज गुरुवृत्तिमवर्तत ॥ विदुराय च राजासौ पूजां चक्रे यतव्रतः ॥ ८ ॥ भक्ष्यान्नपानैर्विविधैर्वासोभिः शयनासनैः ॥
 सर्वान् संतोषयामास संश्रितान् ददतां वरः ॥ ९ ॥ लब्धप्रशमनं कृत्वा स राजा राजसत्तम ॥ युयुत्सोर्धार्तराष्ट्रस्य पूजां चक्रे महायशः ॥ १० ॥ धृतराष्ट्राय तद्राज्यं गांधा
 र्यै विदुराय च ॥ निवेद्य सुस्थवद्राजा सुखमास्ते युधिष्ठिरः ॥ ११ ॥ तथा सर्वं स नगरं प्रसाद्य भरतर्षभ ॥ वासुदेवं महात्मानमभ्यगच्छत्कृतांजलिः ॥ १२ ॥ ततो
 महति पर्यं केमणिकां च न भूषिते ॥ ददर्श कृष्णमासीनं नीलमेघसमद्युतिं ॥ १३ ॥ जाज्वल्यमानं वपुषा दिव्याभरणभूषितं ॥ पीतकौशेयवसनं हेमैवोपगतं मणिं
 ॥ १४ ॥ कौस्तुभेनोरसि स्थेनमणिना भिविराजितं ॥ उद्यते वोदयं शैलं सूर्येणा भिविराजितं ॥ १५ ॥ नौपम्यं विद्यते तस्य त्रिषु लोकेषु किंचन ॥ सोभिगम्य महा
 त्मानं विष्णुं पुरुषविग्रहं ॥ १६ ॥ उवाच मधुरं राजा स्मितपूर्वमिदं तदा ॥ सुखेन ते निशाकच्चिद्बुधबुद्धिमतां वर ॥ १७ ॥

तर्ककान् प्राश्निकान् ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ लब्धप्रशमनं लब्धस्य धनादेः यथोचितं मंशतः पात्रे समर्पणेन शांतिकं ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥